

OVEREENKOMST TUSSEN HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP EN HET REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM GELDERS ARCHIEF

Partijen,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW), handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna te noemen: 'de staatssecretaris';

De algemene rijksarchivaris, tevens directeur van het Nationaal Archief, hierna te noemen: 'de algemene rijksarchivaris';

en

het openbaar lichaam Gelders Archief, te dezen vertegenwoordigd door de voorzitter, hierna te noemen: "het Gelders Archief"

Overwegende dat

- 1) de minister van OCW voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media in de brief, betreffende "Transitie RHC's en bevestiging bestuurlijke afspraken" d.d. 15 december 2021 (referentie 30407470), het voornemen bevestigt tot uittreden uit de gemeenschappelijke regelingen (hierna: GR) die de grondslag vormen van de Regionale Historische Centra (hierna: RHC's) en in deze brief tevens bevestigt dat, los van de technische wijzigingen, het voornemen is gericht op een duurzame samenwerking;
- 2) in de Archiefwet 2025, hoofdstuk 3, een delegatiebepaling is opgenomen die het mogelijk maakt dat de RHC's het beheer van de papieren rijkscollecties ook na uittreding van het Rijk uit de GR gemeenschappelijke regelingen voor de RHC's blijven uitvoeren, dat zij voor de uitoefening daarvan een specifieke uitkering ontvangen en dat het eventueel intrekken van de delegatie is gebonden aan voorwaarden;
- 3) de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de staatssecretaris) in de brief, betreffende "Gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief en voorgenomen uittreding" d.d. 26 april 2022 (referentie 323119569), bevestigt dat de RHC's na de datum van de voorgenomen uittreding de rijksbekostiging voor het beheer van de bestaande analoge rijksarchieven in de vorm van een specifieke uitkering blijven ontvangen, met inbegrip van indexeringskosten;
- 4) de staatssecretaris, de algemene rijksarchivaris en de RHC's op 1 februari 2024 een bestuursconvenant zijn overeengekomen waarin de staatssecretaris heeft aangekondigd om per 1 januari 2025 uit de GR van de RHC's te treden onder voortzetting van het beheer van de papieren en de binnen DTR-3 gedigitaliseerde rijksarchieffcollecties in de RHC's;
- 5) de staatssecretaris in de brief "XXXXX", d.d. XX-XX-XXXX het besluit tot uittreding uit de GR Gelders Archief aan het algemeen bestuur van het Gelders Archief heeft toegezonden, conform artikel 35, lid 1 van de GR Gelders Archief;
- 6) het algemeen bestuur van het Gelders Archief de gevolgen van de uittreding regelt en dat de kosten van uittreding voor rekening komen van de uittredende partij, conform artikel 35, lid 2 en 3 van de GR Gelders Archief;
- 7) het Gelders Archief eigenaar is van het gebouw en terrein aan de Westervoortsedijk 67-D, 6827AT te Arnhem;
- 8) het Gelders Archief, conform artikel 3.3, tweede lid van de Archiefwet 2025-, vijf jaren na dagtekening van een besluit tot intrekking van de delegatie als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid onderdeel c, de kosten voor het beheer en onderhoud van het gebouw en terrein zelfstandig moet bekostigen;

Met opmerkingen [RdG1]: Naar mijn mening gaat het hier om een privaatrechtelijke overeenkomst en moet de Staat (als rechtspersoon) tekenen daartoe overeenkomstig de Comptabiliteitswet 2016 vertegenwoordigd door de minister/staatssecretaris. (zoals ook bij de ondertekening door het Gelders Archief)

Met opmerkingen [RdG2]: Volgens mij is de rijksarchivaris geen partij in deze. Die heeft bevoegdheden in het kader van de Archiefwet, niet om financiële verplichtingen namens het Rijk of het RVB aan te gaan. Mogelijk zou juist het RVB zich moeten committeren in deze overeenkomst, i.p.v. de archivaris.

Met opmerkingen [RdG3]: Klopt die datum nog?

Met opmerkingen [RdG4]: Dat klopt, maar het algemeen bestuur is hierbij wel gebonden aan eisen van redelijkheid en billijkheid en het evenredigheidsbeginsel. Dat is waarom de Afdeling bestuursrechtspraak met een maximale termijn van 5 jaar werkt bij uittredingen. Het is geen blanco bevoegdheid voor het algemeen bestuur om naar eigen goeddunken invulling te geven aan voorwaarden.

Vergeet ook niet dat de bepalingen in de Archiefwet 2021 rond de opzegging van de delegatie gebaseerd zijn op het idee dat het Rijk dan niet hoefde te betalen voor de uittreding. Op dat uitgangspunt wordt nu wel teruggekomen met dit voorstel.

- 9) het algemeen bestuur van het Gelders Archief het wenselijk acht om hierover nadere afspraken te maken;

Met opmerkingen [RdG5]: Vanzelfsprekend is het natuurlijk wel zo dat wanneer het Rijk met deze voorwaarden instemt, dat mijn kritische overwegingen dan geheel komen te vervallen. **De gestelde voorwaarden zijn juridisch houdbaar op voorwaarde dat beide partijen hiermee instemmen.** Dat wil overigens dan weer niet zeggen dat deze opgelegd kunnen worden (zie vorige opmerking).

Komen het volgende overeen,

Artikel 1. Doel

Deze overeenkomst heeft als doel het vastleggen van nadere afspraken over de financiële bijdragen door de uittredende partij ten aanzien van de kosten van het gebouw en terrein bij een intrekking van de delegatie als bedoeld in de Archiefwet 2025 artikel 3.3, eerste lid onderdeel c.

Artikel 2. Bijdrage door het Rijk

- De jaarlijkse bijdrage door het Rijk bestaat uit een component voor de:
  - "exploitatiekosten", zijnde de personele-, materiële en organisatorische kosten, en
  - "huur", zijnde de kosten voor het beheer en onderhoud van gebouwen en terreinen.
- Bij een intrekking van de delegatie, als bedoeld in artikel 1, dienen de exploitatiekosten op tijd te worden aangepast aan de nieuw ontstane situatie. Dat betekent een personele reorganisatie, sociaal plan, wijzigingen in de organisatie, leveranciersafspraken, etc. Hiervoor wordt de inwerkingtreding vijf jaar na dagtekening van het besluit beschouwd als een redelijke termijn.
- Vanwege het eigendom van het gebouw en terrein is de bijdrage in de kosten voor beheer en onderhoud door het Rijk noodzakelijk; ook na de termijn van vijf jaren. De huidige rente en aflossing van de nieuwbouw in 2022 lopen nog door tot 2051 en daarna worden vervangings- en nieuwe investeringen verwacht die buiten het meerjarenonderhoudsplan en het reguliere onderhoud vallen. Daarvoor worden dan nieuwe leningen afgesloten.
- Indien het Gelders Archief het gebouw en terrein zou huren van het Rijksvastgoedbedrijf (hierna: RVB), zoals andere RHC's doen, dan kan bij de intrekking van de delegatie de huur (of een deel daarvan) opgezegd worden, maar blijft het RVB eigenaar van het gebouw en blijven de kosten voor beheer en onderhoud aanwezig bij het Rijk.

Artikel 3. Voortzetten bijdrage door het Rijk

- Gelet op de noodzaak van een bijdrage in de kosten voor beheer en onderhoud van het gebouw volgens artikel 2 wordt overeengekomen dat de bijdrage voor de "huur" door het Rijk bij een intrekking van de delegatie als bedoeld in de Archiefwet 2025 artikel 3.3, eerste lid onderdeel c. onverminderd wordt voortgezet, inclusief jaarlijkse indexering.
- Het eerste lid is van toepassing voor de duur dat het Gelders Archief eigenaar is van het gebouw en terrein aan de Westervoortsedijk 67-D, 6827AT te Arnhem.

Artikel 4. Duur, wijziging, opzegging en beëindiging

- Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van de dag van uittreden door de staatssecretaris uit de GR het Gelders Archief en wordt voor onbepaalde tijd aangegaan.
- Tussentijdse wijziging, opzegging of beëindiging van deze overeenkomst is alleen mogelijk na schriftelijke akkoord van partijen.

Met opmerkingen [RdG6]: Belangrijk is om wel in het achterhoofd te houden dat de bepalingen zoals opgenomen in de Archiefwet 2021 zijn gebaseerd op de huidige jurisprudentie rond uittreding uit gemeenschappelijke regelingen. Feitelijk wordt de uittredingsregeling dus uitgesteld van nu (Rijk hoeft immers niet te betalen voor de uittreding omdat de taken gecontinueerd worden), tot 5 jaar na einde delegatie. Normaliter zit wat hier geregeld wordt echt in de vijf jaren die de Afdeling bestuursrechtspraak daarbij hanteert. Die termijn is juist voor dit soort gevallen gegeven, omdat je anders als uittreder eindeloos moet door betalen. In die zin wordt hier dus wel een hele zware extra eis toegevoegd aan het pakket, waar het Rijk praktisch gezien sowieso niet onderuit kan. Eenzijdige opzegging van deze overeenkomst is immers ook niet mogelijk, ook niet onder voorwaarden. Dit zou niet gegolden hebben als het Rijk gewoon deelnemer was gebleven en bijv. over 3 jaar alsnog tot uittreding zou hebben besloten.

Met opmerkingen [RdG7]: Dit is geen bepaling, maar meer een overweging. Verder snap ik de achtergrond niet. Je benadrukt hier dat jullie in een andere situatie zitten, maar jullie willen vervolgens hetzelfde behandeld worden als de andere RHC's. Voor een gelijke behandeling lijkt het me niet handig om juist de verschillen te benadrukken.

Overigens vind ik de situatie ook niet vergelijkbaar. De andere RHC's kunnen de huur immers opzeggen, maar het RVB kan de panden dan ook verkopen. Dus dat wil niet zeggen dat men verantwoordelijk blijft voor beheer en onderhoud. Het Rijk kan in jullie situatie nergens op sturen (ze zijn immers niet besluitbevoegd, wat het RVB als eigenaar in andere gevallen wel is), maar moeten wel tot in lengte van dagen betalen.

Met opmerkingen [RdG8]: Ik weet natuurlijk niet hoe het Rijk hier in zit, maar de regeling die hier wordt voorgesteld is wel heel eenzijdig vanuit de belangen van Gelders Archief opgesteld. Als ik juridisch adviseur van het Rijk was (en dat ben ik gelukkig niet in deze) zou ik hier in elk geval niet mee akkoord gaan om de redenen gesteld in de vorige 2 opmerkingen. Ik denk dat het verstandig is meer naar een middenweg te zoeken.

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,

Op [datum], te [plaats]

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

.....

De algemene rijksarchivaris

.....

De voorzitter van Gelders Archief

.....